

Johan Palm
Hälsa- och sjukvårdspolitiska avdelningen

E-post: johan.palm@regionjh.se

Socialdepartementet

Svar på remiss: Uppdrag att möjliggöra bättre tillgång till hälso- och sjukvård i hela landet genom främjande av etablering i glesbygd

Dnr S2023/02208

Sammanfattning

Region Jämtland Härjedalen instämmer i stora drag betänkandet men önskar lämna följande synpunkter.

Gällande förslaget att upphandlade myndigheter ska beakta mindre företags möjligheter att dela i upphandlingar av hälso- och sjukvårdstjänster ställer sig Region Jämtland Härjedalen generellt positiva. Förslaget ses som pragmatiskt utifrån att vård-Sverige behöver samla sina resurser för att möta nuvarande och kommande vårdbehov. Behovet av samlade resurser ses tydligt i förflyttningen mot Nära vård där navet i vården består av såväl kommunal som regional primärvård. Det är av stor vikt att eventuella mindre företag inom hälso- och sjukvård ingår i dessa forum och i den enskilde patientens team.

Däremot ses föreslaget utgöra ett nytt/utökat uppdrag för huvudmannen varför statlig ersättning bör utgå för att kompensera ökad administration.

Glesbygd kan, som utredningen konstaterar, ha särskilda förutsättningar som ger behov av extra statsbidrag. Förslaget går i rätt riktning men uppfattas både detaljstyrt men samtidigt vagt. Region Jämtland Härjedalen anser:

- Att det behöver förtydligas vilka verksamheter som kan få ta del av bidrag. Det är för oss oklart utifrån denna utredning.
- Föreslagen regel om avstånd mellan vårdmottagningar kan gå emot befolkningens behov, vilket bör vara styrande. Det kan finnas utrymme för två micro-företag på samma ort. Avståndsregeln kommer i praktiken att medföra att få etableringar kan startas upp. Om regeln ändå kvarstår bör det förtydligas att "avstånd till närmaste vårdmottagning" avser en vårdmottagning med samma verksamhetsinriktning. Uppstart av ex en fysioterapimottagning kan inte riskera att stoppas av att ex en tandläkarmottagning redan finns inom området.
- Att kräva 15 timmars öppettid samt 20 km till närmaste tätort utgår ifrån traditionell mottagningsvård och tar inte sikte på innovativa lösningar såsom mobila lösningar och distansoberoende teknik vilket är nödvändigt i förflyttningen mot nära vård. Hänsyn bör istället tas till basala förutsättning för micro-företagens

etablering: att ha närhet till kollektivtrafik, såväl för den egna företagaren som för kundkretsen, samt familjens logistik (skola, övrigt näringsliv).

- Förhandsbesked kring statsbidrag tror vi är avgörande. Få egenföretagare startar upp verksamhet utan att veta om detta innebär ekonomisk bärighet dvs att kriterierna för statsbidrag uppfylls.

Förslaget om att det behövs fler åtgärder för att säkerställa tillgång till jämlik vård i hela landet i synnerhet i glest befolkade områden. Region Jämtland Härjedalen ser positivt på förslaget med en statlig reglering av vissa specialistutbildningar för alla aktuella professioner och även att erbjuda (och finansiera) fortbildning ett visst antal timmar per år oberoende av profession. Detta får gärna vara tvingande. Det bör även förtydligas att det gäller såväl regionens som kommunens hälso- och sjukvårdspersonal.

Region Jämtland Härjedalen ser dock inte att enbart utbildning i glesbygdsmedicin främjar att fler aktörer etablerar sig i glesbygd. Därtill bör en sådan utbildning breddas till glesbygdsvetenskap för att mer tydligt ta vara på de hälsofrämjande faktorerna i glesbygd.

Utöver de ekonomiska incitamenten för företagande behövs ett övergripande näringspolitiskt perspektiv. För att en etablering ska kunna verka med digitala lösningar (journalssystem, videomöten mm) behövs stabila mobilnät. För att ha mobila team som arbetar i hemmet behövs vägar av god kvalitet. För att uppmuntra till etableringar på glesbygd behövs infrastruktur i form av skolor för familjen och arbetstillfällen för partnern.

Gällande avveckling av LOF och LOL - till förmån för mer integrerad vård i samband med förflyttning till nära vård - primärvården som nav. Här vill Region Jämtland Härjedalen särskilt lyfta det totala behovet av rehabilitering i länet. Medborgarnas behov av vård och rehabilitering minskar inte för att LOL/LOF upphör, varför tillgången för medborgaren bör bestå oavsett vilket lagrum det bygger på. Därför krävs tydliga övergångsregler för att säkerställa att läkare/fysioterapeuter och budget inte försvinner ur systemet.

Det finns behov av att integrera nuvarande resursbank (LOF/LOL) i ordinarie struktur, med gemensamma mål och uppdrag, för att säkerställa en samordnad hälso- och sjukvård i stället för ett parallellt system med annan infrastruktur och annat uppdrag.

Föreslagen avvecklingstid (7 år) är alltför lång tid för att kunna upprätthålla patientsäkerheten under tiden. Region Jämtland Härjedalen ser hellre en avvecklingstid på tre år.

REGION JÄMTLAND HÄRJEDALEN

Bengt Bergqvist (S)
Regionstyrelsens ordförande

Sara Lewerentz
Regiondirektör

Yttrande fastställt av regionstyrelsen 2023-11-07--08, § 202